

vendar-le zdelo, da je predebelo. Zato je v svojih poročilih na večih mestih postavil gole pike. Ali že tudi to, kar je stalo iz tega govorā v novinah, nam kaže, da šola, na kateri je bil sedaj „obče spoštovani poslanec“ kedaj učil, ni trpela izgube, ko je vzel ali pa so mu dali slovó z nje. —

Mož je Nemec in se čuti tudi med nami — doma je sedaj doli v Sevnici ob Savi — za Nemca. Tega mu ne jemlje nihče za zlo ali da noče nikogar tudi med nami spoznati za človeka, razun Nemca, to je nekaj, česar ne vemo, v kateri predel da naj démo. Navadni človek bi dejal, da se je mož s pametjo skregal. Ta „obče spoštovani poslanec“ uči — v oštariji —, njegov plačani sluga pa poroča vestno, da ni niti česko niti poljsko, kamo-li da je slov. ljudstvo vredno, da še živi. Najbolje, če se vkonča, ali ker mož nima te moči, zato pravi, da je treba nemške naselbe. „Mi, Nemci“, pravi „smo na poti doli do Adrije“. To je huda beseda.

Lepo je adrijansko morje že, dr. Aussererju se menda še zmerom toži po njem, toda mi dvomimo, da bode slov. ljudstvo tako prijazno ter da mu z istim veseljem kedaj pritrdi, kakor tokrat njegovi pristaši — v oštariji. Nikoli, slov. ljudstvo ima pravico, staro pravico do zemlje, na kateri prebiva, naselb, nemških naselb, kakor jih ima g. „obče spoštovani poslanec“ v mislih, ne mara med-se in ako se poskuša z njimi kedaj, slov. ljudstvo izvé gotovo poti, po katerih se jih ubrani.

Časi, ki jih gleda „obče spoštovani poslanec“ že blizu, časi, v katerih obvelja beseda mož, ki vleko z njim, ne več samo pri pivu, ampak tudi v življenju, ne, taki časi ne stojé v — večnem koledarju.

Viničarski red za Štajarsko vojvodstvo.

(Konec.)

§ 25. Viničar, ki zapusti službo brez postavnega vzroka svojevoljno, mora se naznaniti pristojnemu županstvu in to ga mora prisiliti, ako posestnik vinograda to tirja, tudi siloma, da se v službo povrne.

Tak viničar zapade po § 29 kazni in je vrh tega še dolžen škodo povrniti, ki je nastala iz tega, da je brez dovoljenja službo zapustil.

Posestnik vinograda mu vendar ne more zabraniti, da zopet v službo stopi.

§ 26. Kdor vedoma kakega viničarja, ki je svojevoljno svojo službo zapustil, v svojo službo vzame, se mora kaznjevati s 5 do 25 gld., in ima povrniti onemu posestniku vinograda škodo, ki je nastala iz tega, da je zapustil viničar službo brez dovoljenja, nerazdelno z viničarjem.

§ 27. Vsi prepiri in vse pritožbe, ki iz-

virajo iz službene razmere med posestnikom vinograda in viničarjem ali njegovim pomagačem, morajo se predložiti, dokler trpi služba, in še 14 dni po tem predstojniku one občine, v kateri leži vinogradsko posestvo.

Ona ima razsojevati pod navedenimi pogoji prepire in pritožbe, pri katerih gre rabiti določbe viničarskega reda; dalje sodi o tirjavah odškodnine, za katero velja viničarski red, do zneska 10 gld.; če pa presega tirjana odškodnina znesek 10 gld., mora poskusiti občinski predstojnik, da se pogodite stranki. Če se pogodba ne doseže, naj ju napoti na pravno pot, po kateri se sodijo tudi vsi prepiri, ki se predložé 14 dni po tem, ko se je razdrla služba.

Isti ima tudi pravico kaznjevati v slučajih, navedenih v ti postavi, po določilu § 54 občinskega reda dne 2. maja 1864. Po mestih s posebnim statutom veljajo določbe dotičnih občinskih redov.

§ 28. Ugovarjati se sme proti odlokom in razsodbam občinskega predstojnika po določilih občinskega reda z dne 2. maja 1864 in deželnega zakona z dne 1. aprila 1875, št. 24, po mestih s posebnim statutom pa po določilih dotičnih občinskih redov.

Ugovora ni proti dvema odlokom, ki se glasita enako.

§ 29. Vsaka namenjena pregreha ali grdo zanemarjanje v tej postavi navedenih dolžnosti od posestnika vinograda ali od viničarja, za katero tu ni določenih posebnih kazni, kaznuje se, če se tirja to, z globo 2 do 5 gld.

§ 30. Kazni v denarjih, navedene v viničarskem redu morejo se premeniti v primerne kazni zapora do petih dni, če kdo ne more plačati.

Kazni v denarjih se imajo plačati denarnici one občine, v kateri leži vinogradsko posestvo.

§ 31. Zvršitev te postave naročena je Mojemu ministru za notranje stvari.

V Budapešti, dne 2. maja 1886.

Franc Jožef, s. r.

Taaffe s. r. Falkenhayn s. r. Pražak s. r.

Gospodarske stvari.

Kako gre mlade konje dela privajati.

(Konec.)

Ker vsa telesna teža med hojo in tekanjem, tedaj sploh med gibanjem na zadnjih nogah leži — kajti znano je, da konjeva pleča zaradi njihove organizacije ne dajejo nobene podpore težišču, ker z drugim truplom niso koščeno vezana — in ravno tako sprememba težišča raz stalne noge na gibalno nogo razvijanje moči moti, je prava in kriva razdelitev teže sama že v stanu razne boleznostne raz-

mere v konju zabraniti ali provzročiti. Ako se napor moči premakne od močno organizovanih, pa nedelavno ostalih telesnih delov, je vzrok oslavljenju organizma, kateremu more se naravi primerno ravnanje od rana začetno nasproti delati, ker je le to jedino sposobno za to in poklicano.

Ni nam treba tukaj omenjati raznih hib in napak konjskih, kakor so: poševno držanje glave, zvijanje vrata, pomanjkljivo razvitje skupnih glavinih, vratovih in plečnih mišic, obtežena, namesto raztežena pleča, širok, namesto priostren viher, naven stoječe, namesto pritegnjene komolce, razpeta, namesto speta rebra, visoke, namesto znižane kvake, odsekano, namesto naraven hrbet, brezlidke, namesto krepkolidkaste zadnje noge, — vse te napake so večidel nasledki krive vzreje in odgoje, ki potem konja skozi celo njegovo življenje spremljajo in grdijo.

Da se tedaj te škodljive posledice tekanja mladih konjev na vozi zabranijo in da se zlasti kmetska žrebata k delu vzredijo in se ga privadijo, je tedaj posebno priporočbe vredno, da se žrebe od mlada na konjski pašnik v povodcu ali uzdi z roko pelje in ravno tako tudi iz njega. Pozneje se morajo mlademu konju dati v usta žvali in mora se žrebe za te, če le more, z levo roko, tedaj na njegovi desni strani voditi, ker ima tako vodnik desno roko prosto, da more prevzetnosti in pobeg, ki se vsakokrat od leve na desno stran godi, brzdati.

Če je tedaj tako okoli četrtega leta čas napočil, da se konj svojemu namenu vožnji izroči, se tedaj k ornemu konju rahlo na stran priveže in z njim vred poganja. Kakor stvari in potrebe nanesejo more se tudi v gnojni voz zvonajnemu to je desnemu konju pridružiti. Pozneje se soznani z nalaganjem in nošenjem vožnje oprave in poslednjič z mirnim sedlovim konjem kot zvonajni konj vpreže, da vleče in vozi. Vendar pa je vedno, tudi če vse prav po godu in volji gre, največje previdnosti potreba.

Sejmovi. Dne 4. decembra na Polju. Dne 6. decembra na Dobrni, v Lučanah, v Sevnici in v Vuzenicah. Dne 9. decembra v Šentilju v Slov. gor., v Dobovi, v Bučah, pri sv. Lovrencu v Prežinu in na Brenski gorici.

Dopisi.

Iz Šmartna v Rožni dolini. (Razne novice.) V nedeljo dne 14. novb. obhajali smo god našega farnega priprošnjika, sv. Martina. Če tudi nismo imeli niti godcev niti strele, došlo je vendar prav mnogo romarjev ta den v našo cerkev in toliko veleč. gg. duhovnikov, kolikor jih še nismo nobeno leto na ta praznik tukaj videli. Bog naj jim po pri-

prošnji sv. Martina njih trud stoterno povrne!
— V torek 16. t. m. imeli smo pa volitev občinskega predstojništva. Županom bil je vnovič voljen dosedanji občinski predstojnik: Jan. Podjaveršek, po dom. Gornji Črepinšek. Njegov namestnik postal je Karol Špeglič, p. d. Šip. Drugi odborniki so pa ti-le: Jurij Podgoršek, Janez Trobiš, Maks Torinek, oba Valentina Brežnik oni iz Roženbrg in ta iz Jezerc, Janez Cigelšek, Janez Kranjc, Jože Podjaveršek, Jožef Šumej, vsi kmetje, in č. g. župnik Jernej Voh. Nove odbornike čaka trdo delo, saj bode šol. občini šolsko poslopje razširiti, dohodkov pa občina nima drugih, kakor samo priklade na grunt in hišni davek. Ker vsa občina na leto komaj 27.000 gld. neposrednega davka plačuje, treba je občutljivih „percentov“ nalagati, predno se za šolske potrebe na leto nabere 1000 (reci tisuč) goldinarjev. Toliko bo pa treba par let nalagati na „štiberski goldinar“, da se poravnajo stroški za novo šolo, ki utegnejo 3000 če ne 4000 fl. znašati. Bog nam daj še dobrih letin in velikodušnih dobrotnikov, potem utegnemo še to, kakor je videti, zadnje večje plačilo srečno zmagati. Toliko pa že dnes zamorem reči, da če bomo primorani denarjev na posodo iskati, ne bomo jih nikdar iskali pri nemškem „šulvereinu“, ki ima. kakor smo izvedeli, le za židovske otroke najbolj gorko srce. Hvala Bogu, saj imamo Slovenci že tudi narodnih društev, narodnih mož in domačih denarnih zavodov, ki nam zamorejo v sili pomagati, da nam ne bo treba slovenskih otrok ptujcem prodajati! Kaj tacega niso storili naši vrli sosede, ne v Galiciji, ne v Škofjivsi, če tudi jim je „nemški šulverein“ debele tisučake za narodnost njihovih otrok ponujal. Tudi Šmarčani tega ne bodo storili! Naj bi se kaj tacega na slovenskih tleh nikoli ne slišalo!

Iz Celja. Katoliškemu podpornemu društvu v Celji za vzdrževanje dekliske šole šolskih sester so nadalje darovali, oziroma letnino plačali p. n. gg. udje: Bohinc Fil. Jak, dekan v Braslovčah, dr. Krišpin Krispinovič nad Laškim, Modic Jan., žup. na Prihovi, trije neimenovani po 10 gld.; Gajšek Karol, dekan v Doberni 7 gld.; Šuta Ropert, župnik na Zavrču, Kalin Fr., vpok. župnik v Rajhenburgu po 5 fl.; Hribovšek Karol, špiritual, Bratanič Jož., župnik v Vitanji po 4 gld.; Kolar Vinko, kaplan v Leskovcu, Prešern Jan., kaplan v Sevnici, Lipovšek Franc, posestnik v Medlogu po 3 gld.; Veršec Fr. c. kr. bilježnik in župan v Selnici, Vrlič Fr. župnik v Stranica, Kreft Al., župnik na Kolobji, Glinšek Mat., posestnik v Zg. Hudi, Tevš Fr., trgovec pri Novi cerkvi, Muha Jože kaplan, v Št. Rupertu, Zorko Jan., župnik v Šmiklavžu, Pospéh Mar. služ. po 2 gld. Več skupaj 3 gld. 16 kr. Slavna Celjska posojil-